

Henny Thijssing-Boer

En de akker werd geploegd

 Uitgeverij Oorsprong

Hoofdstuk 1

Nadat Kees Dennebos zijn verhaal had afgestoken, keek hij zijn dochter onderzoekend aan: 'Je bent er niet zo blij mee, zie ik, of... schrik je ervan, deerntje?'

Maaïke haalde haar schouders op: 'Nee, eigenlijk schrik ik er niet zo van. Ik had dit wel aan zien komen. Hermien Hoekstra kwam hier de laatste tijd zo vaak over de vloer. Dat ze hier niet om mij kwam maar om u, dat had ik wel in de gaten.'

'En al die tijd zei jij niks en vroeg je me niks?' Opnieuw tastte Kees het jonge gezichtje van zijn dochter onderzoekend-vragend af.

'Ik wachtte maar stil af, ik kon er immers toch niks aan veranderen.' Deze uitleg kwam stroef over haar lippen.

'Zou jij dat dan willen, meidje, er alsnog iets aan veranderen?' Bij deze vraag verscheen er in de ogen van Kees Dennebos een bange, een ietwat gekwelde blik.

'Ik weet het niet.' Een paar woorden die niet veel onthulden, maar wat kon ze anders? Er was voor haar gevoel geen weg meer terug en boven-

dien wilde ze haar pa niet kwetsen. En dat zou ze zeker doen als ze vertelde dat ze Hermien Hoekstra niet zo graag mocht. Dat ze het niet kon velen dat die vrouw hier na al die jaren moekes plekje kwam innemen.

‘Ze is een goeie vrouw, hoor!’ pleitte Kees voor Hermien. ‘Ze is schoon, helder én spaarzaam! Er valt niks op haar aan te merken! Na de dood van haar man, Piet, heeft ze in der eentje haar kinders grootgebracht. Vier kinders, en ze waren nog schoolgaand toen ze er alleen voor kwam te staan! Die kinders zijn nu volwassen en de deur uit en nu pas zoekt Hermien voor zichzelf wat vastigheid, wat geborgenheid. Die kan ik haar bieden, en bovendien vergaat het mij net als Hermien en denk ik ook: alleen is maar alleen! Ik voel me nog een jonge kerel, ik moet nog vijftig worden! Als we gezond mogen blijven, Hermien en ik, kunnen we vooruitzien op nog mooie en lange jaren samen!’

‘Dat weet ik allemaal wel.’ Zou pa die rare bibber in haar stem horen, zou het te zien zijn dat zij elk moment in huilen kon uitbarsten? Ze was niet geschrokken, maar blij kon ze er al evenmin mee zijn. Ze vond het ronduit verschrikkelijk, maar dat kon ze toch niet zeggen?

Alleen is maar alleen, zei pa, maar hij wás al die jaren immers niet alleen geweest? Waarom gebruikte hij dan juist die woorden. Ze deden haar zeer.

Twaalf was zij geweest en net van school, toen moeke overleed. Nu was zij, Maaïke, vierentwintig en dat betekende dat pa en zij al twaalf lange jaren samen in dit kleine huisje hadden gewoond en geleefd. Kon pa nu opeens al die mooie jaren uitwissen door laconiek te zeggen: alleen is maar alleen? Dat was gemeen... dat was kwetsend.

Plotseling werd er een hand op de hare gelegd. Een grove knuist, ruw en met krom gegroeide vingers door het jarenlang hanteren van de schop en ander boerenwerktuig. Maaïke voelde die hand en ze hoorde pa's stem, maar ze hield het hoofd gebogen toen die bewogen stem tot haar overkwam: 'Ik begrijp 't wel deerntje, dat jij het even moet verwerken. We waren zolang samen, jij en ik. We deelden zorgen, verdriet, maar ook vreugdevolle momenten. Ik begrijp het allemaal wel, en ik verwijt jou niks. Ik vraag je enkel om wat verder in de toekomst te willen kijken dan je op het moment doet. Vandaag of morgen zal ik hier alleen achterblijven omdat jij de roep van je hart zult moeten volgen! Want

als ik me niet vergis is Gerard Haverkamp geen bevlieging van je, maar komt hij je over niet zo lange tijd bij me weghalen. Zo is het toch met jou en Gerard gesteld, niet deerntje?’

‘Dat duurt anders nog wel even, zo ver is het nog lang niet.’ Ze zei het stroef, hoewel ze deksels goed wist dat haar pa hierin volkomen gelijk had.

Gerard en zij, jawel, ze hielden zielsveel van elkaar. Maar dat hoefde toch niet dadelijk op trouwen uit te lopen? Dat kon niet eens, want zolang de oude bovenmeester nog in het huis naast het eenmansschooltje woonde, moesten Gerard en zij wel geduld hebben, jammer, want heviger dan ooit tevoren verlangde zij ernaar haar leven met Gerard te delen. Niet met Hermien Hoekstra, die met vader ging trouwen en over korte tijd hier haar intrek kwam nemen. Trouwen betekende liefhebben door dik en dun. Of vader en Hermien...?

Maaïke legde haar pa de vraag die zo spontaan in haar opkwam voor. Ze fluisterde wel toen ze moest weten: ‘Houdt u van Hermien en zij van u, pa?’

Kees Dennebos schoot ondanks de ernst van de situatie in de lach, maar hij herstelde zich

vlug en was de ernst zelf toen hij Maaïke antwoordde: ‘Houden van, dat is in ons geval een veel te groot, een veel te zwaar beladen woord, mijn meidje! Ik wil het daar met jou niet eens over hebben! Te meer omdat Hermien en ik... omdat wij beiden dergelijke termen niet bezigen. Wij hebben allebei eens liefgehad, Hermien haar Piet, ik jouw lieve moeke. Nu wij op deze leeftijd zijn aangekomen, we lopen beiden mooi naar de vijftig, gebruiken we het woord liefde minder graag. Wij hebben het veel eerder over kame-raadschap, over genegenheid en wederzijds respect. Dat soort dingen hebben wij nodig, liefde is daarbij maar bijzaak.’

‘O,’ was alles wat Maaïke zo gauw wist te zeggen. En vervolgens, na wellicht een te lange aarzeling: ‘Wanneer gaan jullie... eh... trouwen?’

‘Morgen gaan we dus in ondertrouw, zoals ik je al vertelde. Over een week of zes, zeven – we zitten dan half in mei – wilden we de stap maar wagen!’

Toen Kees het beteuterde gezichtje van Maaïke zag, poogde hij haar op te monteren: ‘Jij staat er nu nog wat huiverig tegenover, maar geloof me meidje, als Hermien hier straks bij ons woont, jullie dagelijks omgang met elkander

hebben, zul je haar leren kennen én waarderen! Dan zul je wel ervaren dat Hermien het goed met je voor heeft! Zonder dat ze daar veel woorden over vuil maakte, gaf ze mij te verstaan dat ze het jou niet moeilijk wenst te maken. Dat was als het ware een belofte, en Hermien kennende, verbreekt ze die niet! Hermien komt soms misschien wat al te regelrecht over, maar ze is regelrecht en dat bedoel ik in positieve zin! Ik probeer je duidelijk te maken dat Hermien eerlijk is, rechtschapen, heel zuiver. Ze is een beste vrouw!’

Had Kees Dennebos daarnet gezegd dat hij van liefde en houden van niet zoveel moest hebben, de woorden die hij nu uitsprak, de zachte gloed in zijn ogen die zijn woorden vergezelde, leken verdacht veel naar die richting over te hellen! Haast vijftig jaar! Verliefd, en daardoor stekeblind? In stilte stelde Maaïke zich deze vragen waarop ze het antwoord helaas schuldig bleef. Ze wist het allemaal niet, ze wist enkel dat ze het hele gedoe wilde overdenken. Dat de bedstee in de voorkamer – haar slaapplek – daarvoor het geschiktste plekje was.

Maaïke zuchtte diep en zei toen zacht: ‘We moesten maar naar bed gaan, pa. Morgen wordt

het voor u dan wel niet zo'n drukke dag, maar toch, het zal heel anders zijn dan gewoonlijk.'

Kees knikte beamend en zei schor: 'Ja, mijn meidje, een heel andere dag. De nacht waarvoor we nu staan zal ons beiden waarschijnlijk wat slapeloze uurtjes brengen. De dag van morgen is en blijft een dag waarop ik een stap zal zetten die bepalend is voor mijn verdere leven. Maar Hermien is een goede vrouw,' besloot hij, en Maaïke vond dat laatste net klinken alsof pa zichzelf moed insprak.

Terwijl Kees Dennebos naar achteren liep om de boel te controleren voor de nacht, ruimde Maaïke gewoontegetrouw het kleine woonkeukentje wat op. Ze zette de koffiekopjes in het achterhuis op de afwas-werktafel, vouwde de kranten, die pa slordig naast zijn stoel had gegooïd, op en legde ze in de daarvoor bestemde krantenbak. Vervolgens zette ze de bedstee-deuren in de keuken open. Als altijd kon Kees zo in zijn slaappleats duiken. Maaïke sloeg de zware, gestikte deken iets terug en ze kon het niet helpen dat ze toen even moest denken: Over een aantal weken doet Hermien Hoekstra al dit soort karweitjes. Dan is zij het die voor pa zorgt, en als de dag voorbij is, kruipt ze met pa in deze

bedstee. Maaïke huiverde bij het idee alleen al. Pa, die zoveel jaren haar vriend, haar kameraad was geweest, die ging trouwen, die weer met een vrouw samen ging leven. Vanzelfsprekend gunde zij hem het geluk, maar ze dacht daarbij aan Hermien en ze huiverde andermaal.

Toen Maaïke kort hierna haar roze gebloemde nachtpon over het hoofd liet glijden en vervolgens onder haar gestikte deken schoof, wist ze dat de slaap zich vooralsnog niet over haar zou willen ontfermen. Het beeld van Hermien Hoekstra verhinderde dat.

Hermien, ze woonde een paar straten verderop in eenzelfde soort arbeidershuisje als dat van hen. De weduwe vrouw Hoekstra, ze stond in het dorp bekend als een flinke, kordate vrouw. Een werkzame en spaarzame vrouw, en dan was je op een dorp al gauw goed, bedacht Maaïke met enig cynisme.

Pa had de termen werkzaam, helder en spaarzaam ook al gebruikt, maar keek hij dan niet verder? Zag pa Hermiens stijf toegeknepen pruimenmondje dan niet? Haar wilskrachtige kin, de priemende oogjes vanachter haar bril die beslist geen tegenspraak duldden? Alles aan

Hermien was stijf en streng. Haar haar was daar ook al een toonbeeld van. Ze droeg het zeer strak naar achteren gekamd en zette het in een knotje vast. Een knotje, niet in haar nek zoals gebruikelijk, maar boven op haar hoofd. Net alsof ze zich daarmee zelf kroonde! Ze was een grote, rijzige vrouw, ze was... wel, bedacht Maaïke, ze was in alles: Hermien Hoekstra.

Zij, Maaïke, mocht die vrouw niet, en dat was dan heel zacht en meegaand uitgedrukt. Pa mocht dan beweren dat Hermien een goede vrouw was – hij had het zelfs over een beste vrouw gehad – zij dacht daar totaal anders over. Hermien was een bezig vrouwmens dat zich overal mee bemoeide.

Sinds ongeveer een half jaar kwam ze hier regelmatig over de vloer. Ze kwam altijd onverwacht en op de meest onmogelijke tijdstippen binnenvallen en haar priemende oogjes zagen alles! Als pa er niet bij aanwezig was, schrok ze er niet voor terug om haar, Maaïke, op diverse dingen te wijzen. Eens was ze aan het koffiemalen, of liever gezegd: ze strooide de bonen in de molen. Hermien was er en zag dat, zoals ze alles zag. ‘Met wat minder koffiebonen en wat meer cichorei smaakt de koffie even goed en het